

7.

Idet jeg har den Ære hermed at tilstille Ministeriet en Udskrift af Ribe Stifts Landemodes-Protocol og en Meddelelse om Forhandlingerne ved det udviede Landemode den 3die d. M., begge forsaavidt angaae Forhandlingerne i Anledning af Ministeriets Circulaire af 15de April d. A., skal jeg tillade mig angaaende de i Circularet berørte Spørgsmaal at fremkomme med følgende Uttringer:

Hyvad Oprettelse af Frimenigheder indenfor Folketirken angaaer, da skal jeg ikke udtale mig vidtløstigt om denne Sag, der er saa udførligt behandlet i Rigsdagen og udenfor den, men kun erklære, at jeg slutter mig til dem, der bestemt fraraade Oprettelsen af saadanne Menigheder, fordi man derved vilde komme ind paa en Vej, om hvilken det er at forudsæe, at den vilde føre til Opøsning af hele vor nuværende Kirkeordning. Det fremgaaer klart af mange Uttringer i Folketinget, at en temmelig stærkt repræsenteret Side kun vilde ansee en Lov efter det i Landsstinget omændrede Udkast som et lille Skridt, der skulde føre langt videre frem i independentistisk Retning. Garantierne for, at saadanne Menigheder ikke vilde blive oprettede, uden hvor der var en stærkt følt Trang tilstede, vilde søges gjorte mindre og mindre, og Tilsynet af Provst og Biskop med saadanne Menigheder vilde have Lidet eller Intet at betyde.

Ligesom jeg paa det Bestemteste maa fraraade en almindelig Lov om Oprettelse af Frimenigheder, saaledes maa jeg ogsaa finde det utilkraadeligt at give den om Pastor Virkebal dannede Frimenighed Plads i Folketirken, da det neppe vilde kunne undgaaes, at dette vilde føre til de samme farlige Conseqventser. Det synes mig at være det ene Rigtige, at lade denne Frimenighed blive staaende, hvor den selv har stillet sig, dog saaledes, at de i denne Menighed udførte ministerielle Handlinger blive, saalange den ikke afviger fra Folketirken i Lære og Ritus, anerkjendte som havende samme Gyldighed, som om de vare udførte i Folketirken.

For at afhjælpe saavidt muligt de kirkelige Vroft og Mangler, som ere blevne meget omtalte baade i Rigsdagen og udenfor den, og som ingenlunde skulle nægtes at være tilstede, endstjøndt Forholdene i denne Henseende maae erkjendes at have forandret sig meget til det Bedre i den senere Tid, maa man derfor efter min Mening see sig om efter heelt andre Midler end Oprettelsen af Frimenigheder. Et skarper Tilsyn af de overordnede Autoriteter er bleven nævnt som et saadant Middel, og Udtalelserne herom ville vistnok være baade en Spore og en Støtte for Kirkens Tilsynsmænd, men Tilsynet trænger efter min Mening til en stærkere Støtte, som jeg antager, at Oprettelsen af geistlige Juryer vilde afgive. Allerede den i Aaret 1854 sammenskaldte Kirkecommissjon foreslog Oprettelsen af saadanne Domstole, og lignende Forslag ere flere Gange fremkomne.

Ogsaa antager jeg, at det vilde være til Gavn for Kirken, at der indrømmedes Menighederne nogen Indflydelse paa Besættelsen af Præsteembederne. Dog mener jeg ikke, at der bør gives Menighederne Valgret, der let vil blive misbrugt, men kun et negativt Botum, saaledes at de faae Leilighed til med Hensyn til et mindre Antal af Ansøgerne at ytre sig om, hvorvidt de have Noget at bemærke imod Noget af disse, hvad deres Lære og Levnet angaaer.

Hyvad nu det i Ministeriets Circulaire sidst berørte Punkt angaaer: Udførelsen af Bestemmelsen i Grundlovens § 75, da har det altid været min Overbeviisning, at under vor